

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"כ - לבריאות שמירה עליונה והרמת קן המזל וכט"ס לעד אכיו"ר

ערש"ק פרשת "כי תצא", י' באלול תשע"ג גליון מס' 383

תזוית המתים!

בפרשתנו קוראים אנו שכאשר חטא האדם והתחייב מיתה, ותולין נבלתו על עץ, מקפידה תורתנו הקדושה לשוב ולקבורו באותו היום, וכתב ב"מעם לועז" כמה וכמה טעמים לקבורת האדם, ואחד מהם הוא לעורר ליבות בני אדם אל אמונת התחייה, שהגוף שמור למועד קץ, וגם עניין התכריכים המרמז על אמונת התחייה כמו שאמרו חז"ל עתידים צדיקים לעמוד בלבושיהם! ומובא במדרש, שבעת שרצה שלמה המלך לבנות את בית המקדש, פנה לפרעה נכה וביקש ממנו לשלוח אליו אומנים לבנין בית המקדש. פרעה נכה כינס את החוזים בכוכבים על מנת שיאמרו לו מי אמור למות באותה השנה, ומהם שלח אומנים לשלמה המלך. וכיון שבאו אצל שלמה אשר חזה ברוח הקודש שהם עתידים למות באותה שנה, ולכן נתן בידם תכריכים והחזירם לפרעה נכה באומרו לו: אם לא היו לך תכריכים לצורך מתוך הנה הם בתכריכיהם. וביאר "המעם לועז" שפרעה רצה לרמוז לשלמה מדוע לו לטרוח בבנין בית המקדש והרי סופו להיחרב, אבל שלמה המלך מחה נגדו שכשם שהמתים שבים לתחייה, והראיה שמלבישים להם תכריכים, כך יבנה בית המקדש בשנית. ומסופר על הכהן הגדול בעל "החפץ חיים" רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זצ"ל, שפעם אמר שיש לו דבר מה להודיע, וכל הרוצה יבוא בשעת ליל לביתו. השמועה עברה כאש בשדה קוצים, מי לא רצה לשמוע דבר ה' יוצא מפיו הטהורה. פתח החפץ חיים פיו בחוכמה: אומרים אנו בכל יום בברכות השחר "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה, אתה יצרתה וכו' ואתה עתיד ליטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבוא וכו' ". במילה "להחזירה" ישנו מפיץ, דהיינו הקדוש ברוך הוא עתיד להחזיר אותה את הנשמה באותו מצב בה היא נפרדה מן העולם, ואם חלילה לא ידאג האדם לתקנה ולנקותה, אזי בושה ורעד יאחזו עת יקצו ויחננו שוכני עפר, האבות והאמהות הקדושים וכל גדולי ישראל מכל הדורות! נמצאים אנו בימים המסוגלים לתיקון ולתשובה, נזכה לפשפש בבתי נפשנו ולנקות ולהיטהר לפני בוראנו ויוצרנו ונזכה לבנין המקדש ולגאולה השלמה בימינו, אמן!

היסורים קצובים!

הימים ימי תשובה. ה' יתברך קרוב אלינו מתמיד, ומחכה ומצפה שנתקרב אליו ואל תורתו הקדושה. כל אחד מאיתנו צריך לפשפש ולמשמש במעשיו והנהגותיו ולבחון את השקפותיו האם הינם עולים בקנה אחד לדעת תורתנו הקדושה. אחד הדברים הקשים בעולם הינו חינוך וגידול הילדים, וכבר התבטא אחד מצדיקי הדורות הקודמים שלגדל ילד אחד לתורה ויראת שמים טהורה, קשה יותר מכל ניסיון ועקדה! אף אחד לא מכחיש, אכן עבודה קשה ומפרכת מוטלת על ההורים לגדל את ילדיהם בדרך ישראל סבא, וכבר העיד בעל ההגדה: "עמלנו" - אלו הבנים. אך בוא ונתבונן בהשקפה תורנית בריאה על המצב. בראש השנה נכתב על כל אחד ואחד מאיתנו מה יהיה איתו כל השנה. הכל נכתב ביום ראש השנה ונחתם ביום הכיפורים. מי יחיה ומי ימות, מי ירפא ומי יחלה, מי יעשיר ומי יעני. כמה יסורים יעברו על האדם וכמה עוגמת נפש, הכל נכתב ונחתם באותם ימי הדין הגדולים והקדושים. אדם לא יכול לברוח ולהמלט ממיכסת היסורים שנקצבו לו באותה שנה, הכי הרבה שאותו אדם יכול לעשות זה רק להמיר לו את היסורים ביסורים אחרים, ולפעמים הם הרבה יותר קשים. ולדוגמא: אדם שיש לו עשרה ילדים בלי עין הרע (וה' יתברך יזכה את כל מי שצריך זרע של קיימא בזרע של קיימא במהרה) עובר בלי ספק צער וקושי רב בימים ובלילות, בימי חול ובשבתות. יסורים גשמיים ורוחניים כאחד. גם אם אדם זה יחליט לצאת לשנה לנופש (החלטה דמיונית כמובן) או יבחר לעבוד בחוץ לארץ במשך שנה רחוק מילדיו, אותה כמות יסורים שנקצבה לו בתחילת השנה תלווה אותו ולא תעזוב אותו. הוא יסבול וייתייסר בדיוק באותה כמות ומידה גם אם היה נשאר בקרב ילדיו. ולהיפך, אדם שמחליט לעשות את רצון ה' ולקיים את המצוה הראשונה הכתובה בתורה, מצוות פרו ורבו (וחשוב לציין שאין זה תלוי בהחלטת האדם אלא הוא מצווה ועומד לקיים את כל מצוות התורה בכל יכולתו) ונוולד לו בשעה טובה ומוצלחת בן, הכל בא בחשבון ויסוריו יתבטאו בקימה לילד בלילה או האכלת הילד וכו', וזה במקום יסורים בפרנסה ובבריאות, בשלום הבית ובגידול שאר הילדים. הכל עניין של אמונה. אם אדם מפנים את הדבר שאין הוא יכול לברוח מן היסורים, הוא מגיע למסקנה שאין יסורים טובים יותר מלהביא עוד ילד לעולם, מלטפל ולגדל עוד ילד וילדה מלטפח עוד בן ובת שעתידים בעזרת השם יתברך להסב לו נחת רוח ולעמוד בלגיונו של מלך מלכי המלכים. עניין האמונה מוזכר במקרים ובאופנים רבים בתורתנו הקדושה. גם בפרשתנו מרומז עניין חשוב זה. הפסוק אומר: "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי ייפול הנופל ממנו". פשט הפסוק מדבר שעל כל יהודי לעשות מעקה לגגו (או למרפסתו) כדי להרחיק הסכנה ולמנוע ששום אדם לא ייפול, שכן מצווה אותנו תורתנו הקדושה: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". אך מדוע כתוב בפסוק "כי ייפול הנופל ממנו"? היה צריך לכאורה להיות כתוב "כי ייפול האדם ממנו", אלא שרש"י הקדוש זצ"ל כותב ומפרש במקום (ד"ה כי ייפול הנופל): "ראוי זה ליפול ואף על פי כן, לא תתגלגל מיתתו על ידך שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב". עכ"ל. אחים ואחיות יקרים, נמצאנו למדים שהכל תלוי באמונה, וכבר ניבאו לנו הנביאים זכרונם לברכה שרק על ידי האמונה, נוכל לעמוד בכל הניסיונות הקשים ולזכות לקיים את כל התורה והמצוות, ויהי רצון שנזכה להתחזק באמונה ונזכה לגאולה.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:34	20:01	19:01	ת"א
20:48	19:59	18:46	י"ד
20:49	20:02	19:54	ח"כה
20:46	19:59	19:03	כ"ש

הפסוק השבוע: "רני עקרה"

מטעמים לשבת

תחרוש בשור ובחמור יחדיו", שור זה יצר הטוב שהוא מין טהור, וחמור זה יצר הרע שהוא מין טמא, ואין לו לאדם להשתמש בדברי שניהם כדי לעשות פשרה ביניהם, אלא עליו לשמוע לדברי יצר הטוב בלבד.
(תורת הפרשה)

"ויתד תהיה לך על אונך והיה בשבתך זוזן וזופרת בה ושבת וכסית את צאנך" (כג-יד)

כתב "הדגל מחנה אפריים", דברי-תורה ומוסר שאתה שומע באזניך - "על אונך" - יהיו חדורים וקבועים בלבך כיתד, כי אז אפילו "והיה בשבתך חוץ" - כשתחרוג פעם חלילה במקצת מתחום הקדושה - "וחפרת בה" - חפור תחפור בקרבך ותעורר את דברי-הקדושה ששמעת בשעתו - "ושבת וכסית את צאנך" - אזי יביאוך הדברים לידי תשובה ולידי כיסוי יציאתך החוטאת...
(מעיינה של תורה)

צדקה, אור, הוא אור התורה. כאמור: "עומדות היו רגלינו במלחמה בזכות שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה!"
(מעין השבוע)

"לא תזרוש בשור ובחמור יחדיו" (כב,י)

כתב גאון עוזנו ותפארתנו רבינו יוסף חיים זצ"ל בדרשותיו: שיש אדם שזרכו לעשות פשרה בין יצר הטוב ליצר הרע, דהיינו שפוסח על שתי הסעיפים, כגון שהולך לבית הכנסת ומתפלל חצי תפילה ובהבלעה ומדבר עם אחרים ומחטיאם, והנה ליצר הטוב הוא אומר שעשה רצונו שהלך לבית הכנסת, וליצר הרע הוא אומר שעשה רצונו שדיבר דברים בטלים בבית הכנסת, וכן כל כיוצא בזה שעושה פשרה בין שני היצרים. והנה אדם זה עונשו חמור יותר מאשר אדם שהולך אחר עצת יצר הרע לגמרי, כי אדם שמערב מצוה בעבירה, נותן כוח לסטרא אחרא לשלוט יותר. וזהו שאמר הכתוב: "לא

"כי תצא למלחמה על אויבך, ונתנו ה' אלקיך בידך" (כא,י)
"אויבך" בלשון רבים, "ונתנו", בלשון יחיד. והיה ראוי לכתוב: "ונתנם". ופירש רבינו אברהם אזולאי זצ"ל, שעל האדם לדעת שהאויבים החיצוניים שואבים כוחם מאויבים רוחניים: העובר עבירה קונה לו קטיגור, מלאך חבלה רחמנא ליצלן. ואם יודעים זאת ושבים בתשובה, ומקבלים עול מלכות שמים, נותר האויב החיצוני בלבד, "ונתנו ה' אלקיך בידך".
(מעין השבוע)

"כי תצא למלחמה על אויבך, ונתנו ה' אלקיך בידך" (כא,י)
רבינו "אביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל כתב, שבתחילת הפסוק רמזים כלי הנשק, בעזרתם זוכים לעזר שמים לנצח את האויב: "תצא", נוטריקון תפילין, ציצית, אות - היא שמירת השבת: "ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם". "תצא" נוטריקון תפילה,

בזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

"ביומו תיתן שכרו" (כד,טו)

"ביומו תיתן שכרו" (כד,טו)
מסופר על ה"חפץ חיים" זצ"ל שהתכוון לנסוע אל העיר הגדולה ורשה. מרחק רב הפסיק בין ראדין לורשה, והנסיעה הייתה קשה וכרוכה בסכנות כי היה זה יום של שלג. לא יפלא אפוא, כי בביתו של ה"חפץ חיים" שררה תכונה גדולה בטרם יצא לדרך. ולפתע נקדע מעיל הפרווה של ה"חפץ חיים". שלחה הרבנית את אחד הילדים אל החייט בבקשה שייתקנו מיד. הזדרז החייט במלאכתו, וכעבור זמן קצר שב הילד הביתה והגיש את המעיל לאביו. לבש ה"חפץ חיים" את מעילו, נפרד מעל בני ביתו ויצא לדרך. הוא שכר עגלה רתומה לסוס והטלטל בדרך המושלגת אל תחנת הרכבת לורשה שבעיירה הסמוכה. סוף סוף הגיעה העגלה אל בית הנתיבות, ולפתע שמע העגלון את ה"חפץ חיים" אומר "הבה ונשוב לראדין". "מדוע?" - התפלא העגלון - "לאחר הדרך המייגעת לחזור? הן הרכבת לורשה עומדת לצאת לדרכה". השיב לו ה"חפץ חיים": "שכחתי לשלם לחייט את שכרו עבור תיקון המעיל, נחזור אפוא לראדין, כי עלי לשלם לחייט עוד היום בטרם תשקע השמש. הן תורתנו הקדושה מחייבת לשלם לפועל את שכרו ביום עבודתו". "אם כך", הציע העגלון, "ימשיך הרב אל הרכבת, ואילו אני אשוב לראדין ואהיה שליח לשלם לחייט את שכרו". אך ה"חפץ חיים" ביקש לקיים את המצווה בעצמו. לא נותר לו לעגלון אלא להפנות את העגלה לכיוון הנגדי, ולשוב לראדין כדי שיוכל הרב לקיים מצוות "ביומו תיתן שכרו".....

(תורת הפרשה)

מסופר על הצדיק **רבי זושא מאניפולי זצ"ל**, שאשתו הפצירה בו פעם שיעשה לה בגד חדש, ורבי זושא שהיה כידוע עני גדול, סבל הרבה מזה שלא יכל להשיג את הכסף, עד שלבסוף השיג סכום הכסף הדרוש להוצאות הבגד, קנה הסחורה, האריג, ונתן לרבנית שתמסור לחייט לתפור לה את הבגד. חשב רבי זושא שכבר הונח לו מאשתו, והנה ביום השישי, ראה שפני אשתו שוב אינם כתמול שלשום, "מה לך שוב?", שאל רבי זושא, "הרי כבר יש לך ברוך השם בגד?". "איזה בגד?" השיבה אשתו. "אין לי בגד!", תמה רבי זושא: הרי בעצם ידו מסר לה את חתיכת האריג הדרושה לבגד. סיפרה לו הרבנית שהחייט כשגמר את הבגד, והביאו לה כשהוא כבר מוכן, התאנח פתאום. שאלה אותו הרבנית על מה הוא מתאנח, וסיפר לה שהוא אירס לא מזמן את בתו, והחתן כשראה שהמחותן מתעסק בתפירת בגד, חשב שזהו ודאי בשביל ארוסתו הכלה. לבסוף כשנודע לו שהבגד בשביל אחרים, התקצף והתרגז, ויש לו לחייט הרבה עוגמת נפש. "ומיד", סיימה הרבנית לספר לבעלה, "לקחתי את הבגד ונתתיו במתנה בשביל בתו הכלה". שאל אותה רבי זושא: "ושכר העבודה לחייט שילמת?". "לא", השיבה הרבנית, "הלא נתתי לו במתנה את כל הבגד?". "איך זה?", התרעם עליה רבי זושא, "עלה בדעתך לעשוק שכר שכיר? הלוא העני הזה עבד כל השבוע בשבילך ורק בשבילך ולא בשביל בתו, ובכליון עיניים חיכה לגמר עבודתו שיוכל לקנות לחם לעולליו בשכרו, ועתה מה יעשה העני הזה? וכי מה הוא אשם אם נתת את הבגד לבתו הכלה?". לא התמהמה הרבנית אף רגע, הלכה להשיג בהלוואה כסף, ושלמה לחייט את שכר עבודתו....

והייתם לי סגולה

אישה קשת רוח בגידול הבנים או שאין לה כלל, סגולה שתאמר לאחר הדלקת הנרות את ההפטרה של יום ראשון של ראש השנה, וטוב שתבין מה שהיא אומרת ותאמר בכוונה.

(השבת והלכותיה)

מדברי האש הישירה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זיכרון הבנים

רוצים בטובת הילדים?

מי מאיתנו לא רוצה בטובת בניו ובנותיו, הרי אם חלילה הילד לוקה במשהו או לידו מבוקר ועד ערב ומוכנים להפקיר הכל בעבורו, אך הנה עיצה מתוקה לפנינו. עיצה של החכם מכל אדם וסיפור קטן בציודו, ואשרי הזוכה לקיימם, הנה... נאמר במשלי: "יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצורנה", והסבירו המפרשים פסוק זה המרמז לחינוך הבנים בדרך זו: אדם שזכה לחנך את בנו בדרך התורה ולומד הוא בתלמוד תורה, הנה כאשר בא האב עם בנו זה שהוא כבן שש שנים לבית הכנסת, ורואים הציבור בבית הכנסת את בנו כשהוא מתפלל כאדם גדול, ומחתך את האותיות, ומתנהג בצורה יפה ונאותה, לאחר התפילה ניגשים המתפללים לאביו, ומספרים לו בהתפעלות שבנו התפלל יפה וכו', ושואלים את אביו בן כמה בנך? והאב כיון שפחד מעין הרע אומר שהוא כבן עשר... ואדם אחר שלא זכה שבנו ילמד בתלמוד תורה והבן כבן חמש עשרה, ורואים הקהל את הבן שלא יודע להתפלל ולא מתנהג יפה וכו', ואז שואלים את אביו בן כמה בנך? עונה להם: כבן שתיים עשרה... כיון שמתבייש הוא לומר שהוא בן חמש עשרה ומתנהג כמו ילד קטן. וזהו שאמר שלמה המלך: "יראת ה' תוסיף ימים", דהיינו ילד שהוא ירא שמים ולומד תורה, האב מוסיף לו על גילו שאומר שהוא בגיל עשר במקום גיל שש. אבל "ושנות רשעים תקצורנה", דהיינו ילד שאינו מתחנך על ברכי התורה, האב מקצר לו מהגיל, שאומר שהוא בגיל שתיים עשרה במקום חמש עשרה... ובספר פאר הדור חלק ד', מסופר על ה"חזון איש" זצ"ל, שפעם באה אליו אישה ממשפחה חילונית, ומיררה בבכי על כי בנה בגיל שתיים עשרה ולקה במחלת דם מסוכנת והגיע עד שערי מוות, והרופאים בבית חולים בלינסון אמרו נואש. מה שם הילד? - שאל ה"חזון איש". "חיים" - השיבה. אמר לה ה"חזון איש": "אם תבטיחי שהילד יניח תפילין כל יום כאשר ימלאו לו שלוש עשרה שנה, ירחמהו האל-ל". היא הבטיחה בכל היקר והקדוש לה. תיכף אצה אל מיטת ילדה והנה מברשים לה שחל שיפור במצב, הילד התאושש תוך כמה ימים, וכשמלאו לו שלוש עשרה שנה, לא הוא בלבד התחיל להניח תפילין, אלא אף האב חזר למוטב בהשפעת המקרה... ומי יודע כמה ילדים יכלו להתרפא ולחיות ולא למות אם היו הוריהם מקבלים בעבורם עול מלכות שמים ואף פעם לא מאוחר, וה' יזכנו לראות בבריאות בנינו הגשמית והרוחנית כאחד, אכ"ר.

שלום בית

אל תענה! תרגיע!

מסופר על הגאון רבי יצחק בלאזר זצ"ל (גאב"ד פטרבורג), שפעם בתו פתחה את ארון הכלים, ופתאום החליקו כלי זכוכית מהארון ונשברו. רבי יצחק לא די שלא כעס עליה, וגם לא ניסה עכשיו לברר הסיבה להוכיחה, אלא נחפז וקרא אליה: לא להבה! לא לפחד! לא להתרגש! ואמר לה שתעשה פעולה מסויימת להסרת ההתרגשות. לא הרוגז העסיק את רבי יצחק, אלא הפחד והחשש אולי עלולה היא להתרגז ולהבהל...

וכעין זה מסופר על צדיק וקדוש אחד, שהיה מצבו דחוק ביותר, ובכל זאת אסף פרוטה לפרוטה, במשך כל ימות השנה, כדי לקנות אתרוג מהודר וחשוב כראוי לו, ולאחר מאמצים עלה הדבר בידו לקבץ סכום נכבד למטרה זו. והנה הגיע ערב חג הסוכות, ואותו צדיק יצא לקנות לעצמו אתרוג מהודר כאוות נפשו, וחפץ השם בידו הצליח, להשיג אתרוג נאה עד מאוד. נפשו של צדיק זה ששה ושמחה עד מאוד כל אותו היום, וככה היה מהלך ובא לביתו, ופניו מלאים זיו שמחה של מצוה. ויהי כי קרב אל ביתו, ראתה אשתו את האתרוג, ובשמעה כי עלה הדבר בממון רב, כעסה עליו כעס רב, וחטפה את האתרוג מידו, ומיד שברה בידה את הפיטם - ופסלתו... וגם פיה פתחה "בחוכמה" לצעוק ולצעוק ולקנטר על "פשעו ומעלו", עד כי אדמו פניה מרוב כעסה, וגם הזיעה בצבצה בה. והנה לפתע, רץ הצדיק אל החלון הפתוח לנגדה, וסגר את החלון, וכששאלה אשתו מדוע הוא סוגר את החלון ענה לה: יש רוח בחוץ ואת מזיעה ואני חושש שמא תתקררי.

ועתה בואו חשבון!!! מה היה עושה מישהו בדורנו? לאיזה דרגה של מריבות היו מגיעים באותו בית? יכלו לקיים "ושמחת בחגך"? ומה התורה מלמדת אותנו? חיי הנישואין זו עבודת המידות ואשרי המתמיד בזה ושותק ובולם, ויותר מזה אף מרגיע ומעודד, היש קץ לשכרו? ואשרי הזוכה.

אמרי שפר

- * הרה"ק רבי פנחס מקוריץ: גדולי השקרנים - יש להם הרהורי עברה ומינות, כי אמת ואמונה אחוזות ודבוקות זו בזו.
- * הרה"ק רבי יוסף זבארה: לא יאות הכזב כי אם בשלושה מקומות: במלחמה - כי היא תחבולה וערמה, או לאיש כי ישלים בין השניים, או לאדם ירצה את אשתו.
- * הרה"ק רבי שמואל מסוכצ'וב: כל המידות ישנן דוגמתן בקליפה חוץ ממידת ה"אמת" - הקליפה כולה שקר.
- * הרה"ק רבי אריה ליב מגור: "עם הארץ אינו משקר בשבת", והטעם: שבת משיב כל דבר לשורשו ושם הרי הכל אמת, לכן בשבת אין כלל מקום לשקר.

(פתגמים נבחרים)

ועל כן יאמרו המושלים-משל ונמשל

"על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך" (בגה)
פעם אחת בא כפרי אחד לשיבה וביקש מראש השיבה כי ימצא בעבורו חתן הגון לבתו. מתחייב אני - אמר הכפרי - לפרנס את חתני ולספק לו את כל צרכיו. למחרת החתונה, הסב החתן בבית חמוי לארוחת הבוקר, והנה מוגשים לפניו לחם צר ומים לחץ... החתן העדין לא אמר דבר, ובקושי רב נגס בלחם הקשה ושתה מן המים. בערב, חזר ונשנה הדבר, שוב הניחו לפניו לחם קשה ומים, וכך מידי יום... התקשה החתן באכילת מאכלים אלה, משום כך, הלך ורזה ופניו נפלו. כאשר ראה הכפרי כי חתנו אינו אוכל, פתח עליו בצעקות: מפני מה אינך אוכל? וכי בהיותך בישיבה התרגל גופך למאכלים מעודנים? משלא הועילו צעקותיו, שכר הסוחר שני גויים גברתנים כדי שישגיחו על חתנו שיאכל. בכל סעודה היו עומדים עליו ושוט בידם... בכל פעם שזחה החתן מלפניו את הלחם הקשה ולא אכל, היו שני אלה מצלילים בו בשוט... לילה אחד חמק החתן מבית חותנו ונמלט לשיבה. נכנס החתן החבול לראש הישיבה וסיפר לו את כל המאורעות מיום חתונתו ועד היום. למחרת הגיע הכפרי לשיבה לחפש את חתנו. מדוע אינך נותן לחתנך מאכלים ראויים? שאל ראש הישיבה את הכפרי. אומר לכם את האמת - ענה הכפרי - אין באפשרותי לשלם אלא דמי לחם ומים... רשע שכמוך! - צעק הרב - אין באפשרותך לקנות בעבורו אוכל טוב יותר? וכסף לשכור שני גויים יש לך?! האם לשם כך כספך מספיק?! כך הוא גם **הנמשל**: נאמר בפסוק: "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים" - ואם תשאל, שמא לא היה להם כסף לכך? ממשיך הפסוק ואומר: "ואשר שכר עליך את בלעם... לקללך" - הן היה בידם די כסף לשכור את בלעם שיקלל את בני ישראל, אם כן משמע שאך מתוך רשעות לא קדמו את בני ישראל בלחם ומים.

(משלי המגיד מדובנא)

"ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלהיך" (בגה)
יש לדקדק מדוע הוצרך הכתוב לומר מה היה הסוף של קללות בלעם לאחר שכבר אמר הכתוב לא יבוא עמוני ומואבי וכו', ואמר את הטעם לכך מפני שלא קדמו אתכם בלחם ומים וכו', ולא היה צורך נכתב פסוק זה שנהפכו הקללות לברכות? והעניין יובן על פי משל לסוחר שנסע עם סחורתו לעיר מסויימת, וכנס לבית מלון ללון שם. והנה כשקם בבוקר לתת מספוא לסוסיו ראה שנגבו לו את המרכבה עם הסחורה ועם הסוסים, ובכה בכי גדול והצטער צער רב, ונשא את רגליו אל ביתו ריקם. והנה כאשר הלך כברת דרך, נשא עיניו וראה את מרכבתו נוסעת עם אדם אחר, רץ אחריו הסוחר והשיגו, והגנב הכיר את הסוחר והחזיר לו את המרכבה עם הסחורות, והסוחר שתק ומחל לו. כשראה הגנב את טוב לבו של הסוחר, העז פניו ותבע ממנו שכרו בטענה שהתייע והתעייף עד שהגיע לכאן עם המרכבה... כששמע הסוחר את דברי הגנב כעס מאוד והרים ידו והכהו מכת לחי, ואמר לו הלא גנב אתה וכי לטובתי עשית זאת, והרי אם לא מצאתי אותך בדרך, הייתי הולך לביתי ללא כלום, ועוד הינך מעז פניך לבקש שכר? **והנמשל**, בלק שכר את בלעם שיקלל את ישראל, והקדוש ברוך הוא היפך את הקללות לברכות, ואם כן היה לו מקום תקווה כי ראוי לשלם לו גמולו הטוב... שעל ידו באו הברכות לישראל. לכן אמר הכתוב כי לא כן הדברים, אלא "לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' על דבר" וכו', "ואשר שכר עליך את בלעם" וכו', ולא תחשוב ותאמר כי על ידי כן נתברכו ישראל ברכות וגמיע לו שכר, לכן אמר הכתוב: "ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפוך וכו' את הקללה לברכה", ובלעם בא רק כגנב.

(תורת הפרשה)

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ התופר שתי תפירות בשבת - חייב (כלומר הכנסת המחט עם החוט והוצאתם פעמיים), והוא שקשר ראשי החוט מכאן ומכאן כדי שתתקיים התפירה ולא תשטמט. ואם תפר יותר משתי תפירות אפילו שלא קשר חייב, שהרי מתקיימת התפירה.
- ✓ אסור למתוח חוטו של תפר שנתרופף כדי להדק את התפר. ויש אומרים שאסור גם למתוח את החוט המחבר את הכפתור לבגד שנתרופף.
- ✓ שרוך המושחל בקצה כובע של מעיל גשם, מותר למותחו או להרפות בשבת, אף על פי שבמיתחתו מתכווץ הכובע ומתהדק סביב לראש ובהרפיתו נפתח הכוץ וההידוק, שהואיל וסופו לפשוט את הכובע ולהרפות את ההידוק אין כאן תפירה המתקיימת, וגם אין כאן דמיון לתפירה כלל, כיון שיש נקב מיוחד בקצה הכובע שבו מושחל החוט.
- ✓ אסור להסיר כפתור מן הבגד אפילו אם נתרופף החוט המחברו, וכן אסור להסיר את חוטי התפירה שנשארו אחרי נשירת הכפתור.
- ✓ מותר לתחוב סיכת בטחון בבגד לכל מטרה נחוצה, כגון להחזיק את הבגד במקום כפתור שנפל, או לאחות קרע שבבגד, ומעיקר הדין מותר לתחוב אפילו שלוש תחיבות. והמחמיר שלא לתחוב כי אם שתי תחיבות תבוא עליו ברכה.
- ✓ אין קורעין את הנייר מפני שהוא כמתקן כלי. ואם מקפיד לחתוך במידה חייב גם משום מלאכת מחתך.
- ✓ אסור לקרוע נייר טואלט לצורך קינוח, ומכל מקום במקום הכרח גדול ובאין עצה אחרת כגון ששכחו לקרוע מערב שבת או שנגמרו הניירות הקרועות, יש להתיר לחתוך רק בלאחר יד, כגון לקרוע ברגלו או במרפקו ושלא במידה (ולא מועיל לקרוע ביד שמאל, כי יד שמאל נחשבת שינוי רק במלאכת כתיבה). וישתדל לקרוע דווקא שלא במקום הניקוב כדי להימנע מאיסור מחתך.
- ✓ המדבק ניירות או עורות הרי זה תולדת תופר וחייב, וכן המפרק ניירות דבוקין או עורות דבוקין ולא נתכוון לקלקל בלבד הרי זה תולדת קורע וחייב. ולכן יש לזהר כשקונה ספר חדש שיפריד את הדפים מערב שבת אם יודע שיצטרך את הספר בשבת. ואם נדבקו דפי הספר על ידי שעווה וכדומה - מותר לפותחן, שכיון שלא נעשה לקיום אינה דומה לתופר וממילא אין פתיחתו דומה לקורע, וספר חדש שנותרו בו דפים שלא נחתכו במכונה - אסור לקורעם בשבת.
- ✓ מותר להשתמש בשבת בחיתולים חד פעמיים (טיטולים), אבל יש לזהר בזמן שמפריד האיספלנית מהדבקתה בשבת, יסירנה ויפרידה לאט לאט ולא בחפזון ובבת אחת, כדי שלא יקרע מהבגד בעת הפרדתה, ואז גם אם במקרה נקרע הבגד, הרי זה בגד דבר שאינו מתכוין ומותר. ובקשר לפתיחת המדבקות הסגורות מאז הייצור, יש להתיר לפותחן ולהפרידן בשבת, אבל יותר עדיף לפתוח את המדבקות מערב שבת. וחיתולים שאחר הדבקת האיספלנית אי אפשר בשום אופן להפרידה מהבגד בלי לקרוע, והדבקתה היא לקיום עולם, יש להחמיר מלהשתמש בהם בשבת.

(השבת והלכותיה)